

ਲੋਕਚਾਰ ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮ

ਪੁਰੀ (ਸੁਖਦੇਵ ਪੁਰੀ)-ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਨਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਲੋਕਚਾਰ ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਨਸ਼ਰੀਕ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸ਼ਰਮਾ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਨਾਲ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਕਮ ਪਤਨੀ ਰਾਜਕੀ ਰਾਣੀ ਸਮੇਤ ਪਰਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਪੁਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸੁਖਮਾ ਮੈਡਮ ਗੁਪਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪਾਰੀਕ ਕੀਤੀ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਹੁਦ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗਲ ਨੇ ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਲੋਕਚਾਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੱਥਲਾ ਨੇ ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਬਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਿਤਾਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਸੋਚਣ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਮੈਡਮ ਗੁਪਤ ਕੌਰ ਤੋਂ ਮੈਡਮ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਚਾਰ ਨਰਸੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਾਮਨਾਵਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ।

ਐੱਮ ਐੱਫ ਐੱਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨਾਗਰੀ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਦੇ

ਸੰਗਰੂਰ (ਪ੍ਰਵੀਣ ਸਿੰਘ)-ਐੱਮ ਐੱਫ ਐੱਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਨਾਗਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਾਉਣ 'ਤੇ ਬਾਅਦ 67ਵੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਾਏ ਗਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 300 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਅੰਡਰ-14 ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਤੂ, ਅੰਡਰ-17 'ਚ ਸੁਨਾਮ ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਅੰਡਰ 19 'ਚ ਭਰੋੜ ਜੇਤੂ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਅੰਡਰ-14 ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਤੂ, ਅੰਡਰ-17 'ਚ ਵੀ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਅੰਡਰ-19 'ਚ ਭਰੋੜ ਜੇਤੂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸ਼ਟੀਕਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਐੱਮ ਐੱਫ ਐੱਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ-17 ਵਿੱਚ ਜੇਤੂ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜੇਤੂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁੱਭ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਆਰਗਨਾਈਜ਼ਰ ਰਾਜਕੀ ਗੁਪਤਾ, ਟੈਕਨੀਕਲ ਚੀਫ਼ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਆਰਗਨਾਈਜ਼ਰ ਹਰਿਚਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਕਨਵੀਨਰ ਚੰਦ ਸਿੰਘ, ਕਨਵੀਨਰ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਪੋਰਟਸ ਡਿਪਟੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮੈਡਮ ਨਰੋੜ ਸੈਣੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਤਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਮਚੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਏ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਲੋਕਚਾਰ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ 30 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲੀ ਵਰਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਕੋਟਲਪੁਰਾ (ਰਫ਼ਾਯੁੱਲ ਖ਼ੁੱਲਰ)-ਪਿਛਲੇ ਨੌਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਨਸ਼ੀਲ ਸੰਸਾਰ 'ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ' ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸਦਕਾ ਕੁਝ ਦਾਨੀ ਸੰਜਣਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਮਾਰਟ ਸਕੂਲ ਸੰਧਵਾਂ ਦੇ ਛੱਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਤੱਕ ਦੇ 30 ਲੋਕਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁੱਸਿਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਮਾ. ਐੱਮ ਐੱਸ ਸੁਨਾਮੀ ਤੇ ਪ੍ਰ. ਐੱਚ ਐੱਸ ਪਦਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਭੰਡਾਰੀ, ਮਨ ਨਾਲ ਨੁੱਲਾ, ਰਾਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਧੂਆ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਡਾ. ਦੇਵ ਰਾਜ ਮੋਹਾਂ ਵਾਲੇ, ਮਦਨ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮੈਡਮ ਸੰਤੋੜ ਕੁਮਾਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੈਡਮ ਵਿਜੇ ਚੰਦਰ ਆਦਿ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲੋਕਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਸ ਵਾਲੇ ਉਪਰਾਲੇ ਬਦਲੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਅੰਜਨਾ ਕੋਸ਼ਲ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧੇਗੀ, ਉੱਚੇ ਹੋਰਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਡਮ ਕਿਸ਼ਨ ਬਾਲਾ ਭਾਝਾ, ਮੈਡਮ ਬੇਅੰਤ ਕੌਰ, ਮੈਡਮ ਪ੍ਰਿਯਾ ਤੇ ਦੀਪਕ ਅਧੂਆ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਆਦਿ ਦਾ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ।

ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਚਮਕਾਇਆ

ਪੁਰੀ (ਸੁਖਦੇਵ ਪੁਰੀ)-ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਮਚੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਡੀ.ਪੀ.ਐ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਇਸ ਸ਼ੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਜੇਤੂ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੋਰਦੂਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਚਮਕਾਇਆ ਹੈ। ਭਰੋੜ ਜੇਤੂ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ-14, 19 ਪਹਿਲਾ, ਗੋਤਕਾ 'ਚ ਅੰਡਰ-17, 19 'ਚ ਪਹਿਲਾ, ਗੋਤਕਾ 'ਚ ਅੰਡਰ-17, 19 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ, ਨੌਟਵਾਲ ਅੰਡਰ-14, 17, 19 ਮੁੱਢ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਭਾਗਵੰਤ 'ਚ ਬਾਰਵੀਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਖੇ-ਖੇ ਅੰਡਰ-14 'ਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਗੋਤਕਾ ਜੇਤੂ ਖੇਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੋਤਕਾ ਅੰਡਰ-17 'ਚ ਪਹਿਲਾ, ਗੋਤਕਾ ਅੰਡਰ-19 'ਚ ਤੀਜਾ, ਨੌਟਵਾਲ ਅੰਡਰ-14, 17, 19 ਮੁੱਢ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ, ਅੰਡਰ-14-19 'ਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਦੂਜਾ, ਮੁੱਢ ਅੰਡਰ-14 'ਚ ਤੀਜਾ, ਮੁੱਢ ਅੰਡਰ-19 'ਚ ਤੀਜਾ ਤੇ ਬਾਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਾਰਵੀਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਤੋਂ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਖਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ।

ਐੱਸ ਡੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਬੀ ਏ ਸਮੇਸਟਰ ਦੂਜੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਮੋਗਾ (ਅਮਰਜੋਤ ਬੱਬਰੀ)-ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਐਲਾਨੇ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਐੱਸ ਡੀ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵਿਅਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਨੀਨਾ ਅਨੰਜਾ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ 'ਤੇ ਦਿਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਬਰ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਤੀਜਾ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਸਖਤ ਹਿੰਮਤ ਦਾ ਫਲ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੀ.ਏ. ਦੂਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਧੀਆ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਬੀ.ਏ. ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੇਸਟਰ ਵਿੱਚ ਮਿਸ ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ 85.5% (372/400) ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਨੇ 84.59% (368/435) ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ, ਮਿਸ ਸੁਨੀਯੋ ਨੇ 84% (378/450) ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇਚਰ ਹਰਬਲ ਪਾਰਕ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਕੋਟਲਪੁਰਾ (ਅੰਬੇਡਕਾ)-ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇਚਰ ਹਰਬਲ ਪਾਰਕ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇਚਰ ਹਰਬਲ ਪਾਰਕ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਗਲੋਟੀ ਵਿਖੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਚਾਰ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਦਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਮ.ਏ.ਏ. ਹਲਕਾ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਈ ਏ ਐਸ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੋਗਾ ਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਬੰਦ ਲਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਮ.ਏ.ਏ. ਲਾਡੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਰਬੰਦ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਂਝੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਆਈ ਏ ਐਸ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਰਬੰਦ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ : ਆਸਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ) ਪੰਜਾਬ ਏਟਕ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਸਲ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਸਹਾਇਕ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੁਹਾਲੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਡੇਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਾਹਕਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਹਾਲੀ ਵਰਗੇ ਸਨਅਤੀ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਹਾਲੀ 'ਚ ਕਿਰਤ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ, ਲੋਕਰ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਲੋਕਰ ਮੰਤਰੀ ਖੁਦ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾ-ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਕੁਰੱਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਤਾਇਨਾਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਸੇਆਮ ਮੈਨੋਜੋਟ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਕਰਕੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਹਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਲਟਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਮਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਮ. ਵਰੁਣਾਸ਼ਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ ਪਿੰਡ ਬਸਮਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਬੋਬੀ ਐੱਫ ਐੱਨ ਆਈ (ਕੰਟਰੈਕਟਰ) ਮਜ਼ਦੂਰ ਏਕਤਾ ਯੂਨੀਅਨ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬੀਤੇ 7 ਅਗਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਸਮੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ

ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੋਜੋਟ ਪੱਖੀ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਪਰ ਕੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਏਟਕ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਨੋਦ ਚੌਧ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਆਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਉੱਪਰ ਸੁਲਾਹ-ਸਵਾਈ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਬਦਬ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕਤਰਫ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਜੋਂ 15 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੋਸ ਰੋਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਏਟਕ ਦੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਡਰ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਮਿਲਕੁਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ (ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਲੋਕਰ ਅਫਸਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੇਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲੋਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰੇ।

ਮਹੰਤ ਗੁਰਬੱਤਾ ਦਾਸ ਸਕੂਲ 'ਚ 3 ਕਮਰਿਆਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਸੰਗਰ ਮੰਡੀ (ਰਾਜਦੀਪ ਸੋਢੀ)-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੇਖਰ ਅਹਿਮਦ ਪੱਰੇ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਮਹੰਤ ਗੁਰਬੱਤਾ ਦਾਸ ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲੀਏਡ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ ਪਾਏਜ਼ (ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਬਟਵਾਲਾ)- ਸੁਰਤਾ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਜੈਖਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਨ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਲਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੇਡਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੋਹਰ ਨਿਯਮ ਸਿੰਘ ਜੈਖਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਨ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਅੰਡਰ 17 ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ, ਅੰਡਰ 19 ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਗੋਰਾਕਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਦਰਜਾ ਤੇ ਅੰਡਰ 19 ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢੀਆਂ ਦੀ ਗੋਰਾਕਸ਼ੀ ਦੇ ਟੀਮ ਨੇ ਤੀਜਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਵਜ਼ੀਦਕੇ ਖੁਰਦ 'ਚ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ

ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਵਜ਼ੀਦਕੇ, ਪ੍ਰਵੀਣ ਲੋਗਰਜ਼)-ਪੂਰੇ ਵਜ਼ੀਦਕੇ ਖੁਰਦ ਵਿੱਚ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਯੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿੱਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੇ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਗਿੱਧਾ ਪਾਇਆ। ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ, ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਤੀਆਂ ਗਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਨੀਲਾ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚਾਹ-ਪਕੌੜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਮਰ ਕੌਰ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ, ਭਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ, ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ, ਚਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਲਵੰਤ ਕੌਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ, ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਸੁਖਦੀਪ ਕੌਰ, ਬਲਵੰਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਵੀਰ ਕੌਰ, ਕਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਾਨੀ ਗਿੱਲ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਗਰੇਵਾਲ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਰੋੜਾਂ ਤੋਂ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਅਚਾਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਟ੍ਰਾਲੀਆਂ ਵਫਾਨਾ

ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ (ਮਨੀ ਸਿੰਗਲਾ)-ਕੁਰਦੀ ਕ੍ਰੋਪੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਡਰ 'ਚੋਂ ਦਾਖੀ ਸੰਜਣਾ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਲਈ ਚਾਰ ਟ੍ਰਾਲੀਆਂ ਵਫਾਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਲਈ ਲੋਕ ਦੁਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਰਾਹਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਛ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਝ ਅੱਜ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਇਸ ਦੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਫਦਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਜ਼ਰ ਪੱਕੇਸ਼ ਐਲਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇ।

...ਸਟਾ 1 ਦੇ ਬਾਕੀ

ਲੈਰੋਜ ਪੁਆਇਟ... ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਚੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਗ੍ਰੇਵਿਟੀ ਦਾ ਅਸਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪੁਆਇਟ ਨੂੰ 'ਲੈਰੋਜ ਪੁਆਇਟ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਧ ਪੁਆਇਟ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੂਰੀਆਯਾਨ ਲੈਰੋਜ ਪੁਆਇਟ 1 ਮਤਲਬ ਐੱਲ-1 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਐੱਲ-1 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਸੂਰਜ ਦੇ ਪੱਧ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਰੇਖਾ ਵਿਚਾਲੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਦੂਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮਤਲਬ 15 ਲੱਖ ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਜਦਕਿ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਦੂਰੀ 15 ਕਰੋੜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ।

ਮੈਦੀ ਦੇ-ਤਿੰਨ ਅਰਬਪਤੀਆਂ...

ਕਿਸ ਦਾ ਪੈਸਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਭਾਨੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਪੈਸਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਝ ਕਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਭਾਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਭਾਨੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।' ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਰੋਦਰ ਮੈਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਅਰਬਪਤੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾਅ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧਣ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨਾਵਰ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਾਸ਼ਪਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਣ ਦਾ, ਨਰੋਦਰ ਦਾ, ਹਿਸਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਅਤੇ ਨਰੋਦਰ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਹੈ।

‘ਮੇਰਾ ਬਿੱਲ’ ਐਪ ...

ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੇਰਾ ਬਿੱਲ' ਐਪ ਉੱਤੇ ਖਰੀਦ ਦਾ ਬਿੱਲ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖਪਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੱਕੀ ਡਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਲੱਕੀ ਡਰਾਅ ਹਰ ਮਹੀਨੇ 11 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਿਕਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 29 ਟੈਕਸਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10 ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ 290 ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਇਨਾਮ ਵਜ਼ਤ/ਸੇਵਾ ਲਈ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਪੱਧ ਗੁਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਇਨਾਮ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਸੂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਘਰ-ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਐੱਸ ਏ ਐੱਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਮਾਰੀਆਂ ਮੱਲਾਂ

ਪੁਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ 12 ਸੇਨੇ ਦੇ ਤਰਾਮੇ, 10 ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਤੇ 10 ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਤਰਾਮੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਤਰਾਮੇ ਮੌਜੂਬ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਲਾ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸ਼ਾਮਕਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਕਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਵੀਣ ਕੌਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਹੋਟਲ ਸ਼ਾਹੀ ਹਵੇਲੀ 'ਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਨਮਾਨ : ਸੱਚਰ

ਦਵੀਦਕੇ (ਐਲਿਜ਼ਬੈਥ ਡਿਸੂਆ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ 5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਫ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਫੈਸ਼ਲੂਫ ਤੇ ਵਟਸਐਪ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਭ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਦੇ ਦੋ। ਅਧਿਆਪਕ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਹਰੇ ਵਿੱਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਧਿਆਪਕ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਵਾਂ ਸਾਹਾ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜਿਉਣਾ ਵੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਖੇਡ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ

ਮਹਿਲ ਕਲਾਂ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਵਜ਼ੀਦਕੇ, ਪ੍ਰਵੀਣ ਲੋਗਰਜ਼)-ਮਿਸ਼ਨ ਤੰਦਰੁਸਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋਕ ਕਵੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਰਾਏਸਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਮਿਸ਼ਨ ਤੰਦਰੁਸਤ ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਖੇਡ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸਕੂਲ ਦਿਚਾਰਜ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਅਧੀਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋੜਾਂ, ਗੋਰਾਕਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦ

3 ਨਵਾਂ ਜਮਾਨਾ, ਜਲੰਧਰ

ਜਨਮ ਅਸ਼ਟਮੀ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਪਾੜਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, (ਦਿਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ)—ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ 'ਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਨਾਤਨ ਚੇਤਨਾ ਮੱਚ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜਨਮ ਅਸ਼ਟਮੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੋਸਟਰ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗਮਨ ਬਹਿਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਜਗਰੂਕ ਸਿੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਬਾਣੇ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ ਰਾਤ ਪੁਲਸ ਨੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗਮਨ ਬਹਿਲ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੱਚੇ ਵਾਲੀ

ਮੰਗੀ 'ਚ 6 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਅਸ਼ਟਮੀ ਮਨਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਟਾ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਅਤਿ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਨਾਤਨ ਚੇਤਨਾ ਮੱਚ ਦੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਨੂ ਗੋਡਤਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਨਾਤਨ ਚੇਤਨਾ ਮੱਚ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ 6 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਵਾਲੀ ਮੰਗੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਅਸ਼ਟਮੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੋਸਟਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੋਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ ਪਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਤਾਰ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਸਬੰਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਆੱਸਾਈਜੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਅਨੂ ਗੋਡਤਰਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਗੋਰਵ, ਹਰੀਸ਼ ਸਮੇਤ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਾਰਾਮਿਕ ਡਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਦਵਾ 295, 506, 34 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸੁਨਿਆਰੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਬੂ

ਬਟਾਲਾ (ਭਾਰਤਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)—ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਇਕ ਸੁਨਿਆਰੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਗੈਰ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ ਤੇ ਨਕਦੀ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲਾਂ, ਦੋ ਮੋਗਰੀਜ਼, 06 ਰੋਟਾਂ, ਸੋਨੇ ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਜੇ ਕਾਰਨਵੇਸ ਦੌਰਾਨ ਆੱਸਾਈਜੀ ਬਟਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸੁਨਿਆਰੇ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਰਮਪਾਲ ਰਾਜ ਵਾਸੀ ਮਹੱਲਾ ਬੰਗਾ ਸਿੰਘ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 09 ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੀ ਜਿਲ੍ਹੇਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਮਨੀ ਟਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਜੋਇਆਂ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। ਇਥੇ ਚਾਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬਟਾਲਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆੱਸਾਈਜੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਦਭ ਵੱਡੇਕੀ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਜਮ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪੁਰਾਣ ਸਿੰਘ, ਦਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁਕ, ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇ ਪੁੱਤਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀਆਂ ਪਿੰਡਗੋ ਵੱਡੇਕੇ ਬਾਣਾ ਕੋਥੇਜ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਮਾਲਵਾ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕਰਕੇ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਸੀਨਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਸਿਡਨੀ 'ਚ ਮੌਤ

ਮਸੀਨਾ (ਜੋਇਆ ਆਨੰਦ)—ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਡਨੀ ਵਿਖੇ ਟਰਾਲੇ ਦੇ ਡੂੰਘੀ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਲੱਗੀ ਡਿਯਾਨਕ ਅੱਗ ਕਾਰਣ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਲਕਾ ਮਸੀਨਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਮੇਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਸੀਨਾ ਦਿਹਾਤੀ ਉਸ ਦੇ ਤਾਏ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰੀਬ 18 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਰੋਕੀ ਰੋਕੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਮਸੀਨਾ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸਕਲ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਰੋਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਦੰਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟਰਾਲਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਟਰਾਲਾ ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੜਕ ਵਿਚ ਟਰਾਲਾ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਖੰਡ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰਾਲਾ ਡਿਗਦੇ ਸਾਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਛੱਲਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਡਕਟਰਾਂ ਨੇ ਰਣਦੀਪ ਨੂੰ ਮਿਤਕ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ।

ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸੀਪੀਆਈ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਨਵੇਸ 'ਤੇ ਨਾਕਾ ਮੇਲਾ ਕਰੇਗੀ : ਮਾੜੀਮੇਘਾ/ਵਲਟੋਰ

ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾ)—ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਦੇ ਕੌਮੀ ਕੌਲ ਮੈਂਬਰ ਪਿਰਥੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਮੇਘਾ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਨਵੇਸ 'ਤੇ ਨਾਕਾ ਮੇਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰਨਵੇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਤੇ ਹੋਰਵੇਰੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਵਾਮ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨੂੰ ਜਾਬਕ ਕਿਹਾ। ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਪਾਪ ਦੀ ਜੰਝ ਲੈ ਕਾਬਠਾ ਧਾਇਆ ਜੇਰੀ ਮੰਗੇ ਦਾਨ ਵੇ ਲਾਲੇ'। ਭਾਵੇਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਬਾਬਰ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ ਗਿਆਨ ਭਾਵ ਲਿਖਤ ਸਾਭ ਕੇ ਰੱਖੀ ਤੇ ਆਪ ਸੱਚ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵੰਡਿਆ। ਮੁਗਲ ਫ਼ਤਵਾ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਮਾਨੀ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਲਿੱਪੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਵਾਰਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨਵੇਸ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਰਨਵੇਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਸੁਬਾਈ ਸਕੱਤਰ ਬੇਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੇ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕੌਲ ਮੈਂਬਰ ਜਗਰੂਪ। ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੀਪੀਆਈ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਦਵਿੰਦਰ ਜੋਗਲ ਤੇ ਬਲਕਾਰ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਤ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਡਿਯਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਸ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੰਦਾ ਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਹਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਤਿਹਗੜਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਗਲਾਣੀ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭਲਾਈਪੁਰ, ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਗਤਰ ਸਿੰਘ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੰਜਰ ਸਿੰਘ ਦਾਰਾਪੁਰ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਿਹਾਰੀਪੁਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬੀ ਐੱਸ ਐੱਫ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੇ ਫਸਟ ਏਡ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਰਮੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ)—3ਵੀਂ ਕੌਰ ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਸਬੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਸਕੂਲ, ਜੋੜੀਆਂ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਦੇ 500 ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ 45 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਦੌਰਾਨ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹੜ੍ਹ, ਭੂਚਾਲ, ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣਾ, ਸਪ ਦੇ ਡਿੱਗਣਾ, ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਟ ਅੱਗ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਗੈਰਾ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ, ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੋਣਾ, ਸਟੈਂਚੀਓ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਵਾਲੇ ਸਿਖਲਾਈ ਨੂੰ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਦੇ ਕੇ ਮੁੱਖ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ 113ਵੀਂ ਬੀ. ਐਸ. ਐੱਫ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਮੈਨਬਰ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਕਟਿੰਗ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਮੈਨਬਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਫਸਟ ਏਡ ਬਾਰੇ ਸੂਚਤ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਖਾਦਾਂ ਦੇ ਸੈੱਪਲ ਭਰੇ

ਬਟਾਲਾ (ਭਾਰਤਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)—ਮੁੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਫਸਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਡਾ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਰਠਾਈ ਹੋਣ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸਵਾਦੀ ਦੀ ਬਾਸਮਤੀ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਦਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੇਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਚੋਕਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਦੇ ਸੈੱਪਲ ਭਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹੁਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੀਤੀਵਿਕਲ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਦਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਸਮਤੀ ਦੀ ਐਕਸਪੋਰਟ

ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ 'ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ਕਰੋੜਪਤੀ' 'ਚ ਜਿੱਤੇ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਅਪੀਨ ਪੇਂਦੇ ਸਰਗੋਵੀ ਕਸਬਾ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ਕਰੋੜਪਤੀ' ਦੇ 2023 ਦੇ 15ਵੇਂ ਸੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਿੱਤ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਫ਼ਦਾਨਗਰ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਐਪੀਸੋਡ 'ਚ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ 7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਚੰਬੀ ਵਾਰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਵਲਤਾ ਨਜ਼ੀਬ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਸੁਰਮਿਘ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕਿੱਟ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਉਹ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਬੀਐੱਸਏ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਯੂਪੀਐੱਸਸੀ ਇਮਪ੍ਰੋਵਮੈਂਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿੱਤਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਭ ਨੂੰ 4/5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਾਰਿਤ ਹੋਣ ਤਾ ਹੋਰ ਬੌਧ 'ਚ ਮਿਲੇਗਾ।

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਚੋਟਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ)—ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਚੋਟਨਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਿਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜਵੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਟਨਾ ਪਰਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 428 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਆਗੂ ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਕਾਈ ਦੇ ਜੰਬੋਬੱਧ ਮੁਖੀ ਜਸਪਾਲ ਬਾਗਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਛੇ ਸਕੂਲਾਂ ਆਰਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇਲਾਮਾਬਾਦ, ਸਕੂਲ ਆਫ ਐਮੀਨੈਂਸ ਡੇਰਾ, ਡੀ. ਆਰ. ਮਾਡਰਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਖੰਡਵਾੜਾ, ਐਸ. ਬੀ. ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਛੋਹਰਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲ ਕਿੱਚਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿਕਨ ਕੋਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸਰੀਆਂ ਖੁਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਆਰਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ 293 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸਕੂਲ 'ਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੋਰਟਸ ਡੇ ਮਨਾਇਆ

ਝਬਾਲ (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ)—ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਯੋਗ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ 29 ਅਗਸਤ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੋਰਟਸ ਡੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਠੱਠਤਾ ਸਕੂਲ ਕਲਬ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਪਰੰਤ ਮੈਡਮ ਹਰਪੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਗਾਂਢ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ ਆਮਾਨ ਦੇ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਕੀ, ਕੋਰਮ ਬੋਰਡ, ਲੁੱਡੋ, ਚੈੱਸ ਆਦਿ ਖੇਡਾਂ ਖਿਡਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੈਚ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ

ਦਾਜ ਲਈ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਤੀ ਤੇ ਸੱਸ ਨਾਮਜ਼ਦ

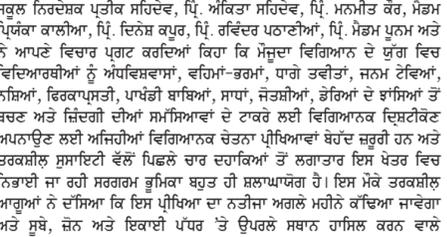
ਕਲਾਨੌਰ (ਮਨਦੀਪ ਕੁਮਾਰ)—ਬਾਣਾ ਕਲਾਨੌਰ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਨੂੰ ਦਾਜ ਲਈ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਾ 498 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਐੱਸਐਸਆਈ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਪੁੱਤਰੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਗੁੰਡਿਆਣਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ 14-2-2020 ਨੂੰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੁਹੱਲਾ ਨਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਵਰਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਜ ਲਈ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਪੁਲਸ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ, ਜੱਤੀ, ਹਰਪੀਤ ਕੌਰ, ਜੀਵਨ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਮਨ, ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ, ਸਿਮਰਨ, ਸਾਜਨ ਮਸੀਹ ਸਮੇਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

'ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ' 'ਤੇ ਵਾਰ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ

ਝਬਾਲ, (ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ)—ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਤਰਨਤਾਰਨ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਪੀਡੀਮਿਓਲੋਜਿਸਟ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਰਾਜੂ ਚੌਹਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਝਬਾਲ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ 'ਤੇ ਵਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਅੱਡਾ ਝਬਾਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਝੁੰਗੀਆਂ 'ਚ ਡੇਂਗੂ ਸਬੰਧੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਂਗੂ ਦਾ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਮੁਫਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਡਾ. ਸੁਰਜਪਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਸਤਾਤਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਅਮਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਡੇਂਗੂ ਵਰਗੀਆਂ ਵੈਕਰ ਬੋਧਨ ਬੀਮਾਰੀਆਂ 'ਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੇਂਗੂ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਮੱਛਰ ਫੰਗਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਡੇਂਗੂ ਵਿਖੇ ਮੁਹਿੰਮ ਹਰ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਡੇਂਗੂ 'ਤੇ ਵਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਿਹਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸਾਫ ਟੀ ਪੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰੋਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੂਲਰਾਂ,

ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ਕਰੋੜਪਤੀ 'ਚ ਜਿੱਤੇ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਅਪੀਨ ਪੇਂਦੇ ਸਰਗੋਵੀ ਕਸਬਾ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਕੋਣ ਬਣੇਗਾ ਕਰੋੜਪਤੀ' ਦੇ 2023 ਦੇ 15ਵੇਂ ਸੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਿੱਤ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਫ਼ਦਾਨਗਰ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਐਪੀਸੋਡ 'ਚ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ 7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਚੰਬੀ ਵਾਰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਵਲਤਾ ਨਜ਼ੀਬ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਕੂਲ ਸੁਰਮਿਘ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕਿੱਟ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਉਹ ਡੀਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਬੀਐੱਸਏ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਯੂਪੀਐੱਸਸੀ ਇਮਪ੍ਰੋਵਮੈਂਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 7 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿੱਤਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਭ ਨੂੰ 4/5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਾਰਿਤ ਹੋਣ ਤਾ ਹੋਰ ਬੌਧ 'ਚ ਮਿਲੇਗਾ।

ਪਿੰਡ ਜੰਡੇ ਵਿਖੇ 13 ਮੈਂਬਰੀ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)—ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਜਨ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੁਭੰਤਰ ਦੇ ਹਲਕਾ ਦੀਨਾਨਗਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਜੰਡੇ ਵਿੱਚ 13 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਗੂ ਤੇ ਜਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੋਨ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਜਨ ਦੇ ਪੰਜ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੌਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 13 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਖਜਾਨੀ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਖਜਾਨੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ,

ਜ਼ੋਨਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਲਾਸਵਾਲ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਔਵਲ

ਕਾਦੀਆਂ (ਸ਼ਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲਹੋਤਰਾ)—ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਰੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿਚ ਜ਼ੋਨਲ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੜੀਵਾਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਯੋਗਾ ਅਤੇ ਰੱਸਾ-ਕਸੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜ਼ੋਨ ਹਰਦੇਵਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਲਾਸ ਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿੱਚ ਬਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਗ-19 ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਰੱਸਾ-ਕਸੀ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਡਲ ਪਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ਾਨੀਲ ਦੱਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰ ਵਾਦ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀ. ਪੀ. ਡਫਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੋਡਰ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੁਨਬਾ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਜਨਕ ਮਹਾਜਨ)—ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਐੱਫ਼ਵੇਟ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਐੱਫ਼ਵੇਟ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਐੱਫ਼ਵੇਟ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਐੱਫ਼ਵੇਟ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਐੱਫ਼ਵੇਟ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟ

ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼ੇਰਪਾ ਮੀਟਿੰਗ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਰਗ) - ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸੰਜੀਵ ਕੋਸ਼ਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਹੁਣ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੇਰਪਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਹੁਣ, ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ, ਮਾਨਸਰ ਵਿਚ 3 ਤੋਂ 7 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਜੀ-20 ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਅਤੇ ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨਵਾਇਟੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਰਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨਨਿਵਾਜ਼ੀ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਸ਼ਲ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੌਮ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਹੁਣ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਚੌਹੰਦਰ ਖੜਗਣਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਵਿਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕੱਤਰ ਸੁਧਾਰ ਕੌਮ ਦੀ ਵੈਬੀਓ ਰਿਪਾਓਰ ਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ।

ਪਿੰਡ ਸਰਹਾਲਾ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੁੰਗਰਨੀ)- ਪੰਜਾਬ ਸਰਹਾਲਾ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਸੱਤ ਬਾਬਾ ਅੰਤਰ ਸਿੰਘ ਬੇਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਸਮੀ ਮੇਲਾ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੇਲਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਰਹਾਲਾ ਕਲਾਂ 24-ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਤ ਬਾਬਾ ਅੰਤਰ ਸਿੰਘ ਬੇਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਸਮੀ ਮੇਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਬਜੀਤ ਸਰਬ ਨੰਦਾ (ਵਾਇਸ ਆਫ ਪੰਜਾਬ) ਕੇ ਐੱਸ ਸੰਘ ਸੇਨੂੰ ਮੇਨੂੰ ਨਕਾਲ ਪਾਰਟੀ, ਬਲਸਿੰਦਰ ਮੱਲੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮੰਗਣ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਿਵ ਮਿੱਦਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੇਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲ ਕੁਮਾਰ ਬਬਲੂ, ਸਾਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਾਹ ਈਸਪੁਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਰਬ, ਪੁਰੋਖਮ ਲਾਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੱਤਪਾਲ, ਗੁਰਨਾਮ ਗਾਂਗਾ, ਸੋਣ ਮਿਸਰਤੀ, ਸੋਣ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਹਲਵਾਈ, ਦਿਲਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼ਿਕਾਗਾ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਦੇ ਪਰਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟ

ਮਾਹਿਲ ਪੁਰ (ਸਰਹੀ) - ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਪਣਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਲੀ ਹੈ ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਪਿੰਡ ਗੜ੍ਹੀ ਮੱਟੂ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸਭ: ਸ਼ਿਕਾਗਾ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਗੜ੍ਹੀ ਮੱਟੂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਆਰਥਕ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਭੁੱਖਣ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਰਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਨੌਕ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਡਰਾਈ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਪਰੰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੁੰਬਰ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਬਲਰਾਜ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਲਦੀਪ ਚੰਦ, ਪਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਸਟਰ, ਸੁਨੀਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਦੀਪਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਡੀ ਐੱਸ ਚੌਸੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਿਯੁਕਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਰਗ) - ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਆਈਏਸੀ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਡੀ ਐੱਸ ਚੌਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ, ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰੀਵਾਈਬਰ, ਗੁਰਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਸੰਨੀਤ ਵਿਚ ਮਹਾਨਗਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਆਬਜ਼ਰਵਰ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਆਈ ਏ ਐਸ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਰਾਜੇਸ਼ ਖੁੱਲਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

215 ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਰਗ) - ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪਾਣੀਪਤ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਟਰ, ਹਿਸਾਰ ਤੇ ਨੂੰਹ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਬੰਧਕ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੱਲ ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੇ 215 ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੀਸਲਾ ਵਿਖੇ ਸਲਾਨਾ ਡਿੱਝ ਮੇਲਾ 8 ਨੂੰ

ਬਹਿਰਾਮ (ਫਿਰਕਾ ਕਲੋਰ) ਪੰਨ-ਪੰਨ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਾਂ ਜਾਹਰ ਪੀਠ ਪਿੰਡ ਬੀਸਲਾ ਵਿਖੇ ਸਲਾਨਾ ਡਿੱਝ ਮੇਲਾ 8 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਿੱਝ ਦੀ ਕੁਸ਼ਤੀ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੋਹਤਬਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰੋਤਾ ਸਕੂਲ 'ਚ ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ

ਭੋਗਪੁਰ (ਕੁਲਵਾਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ) - ਮੁੱਖ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਸਰੋਤਾ ਵਿਖੇ ਰੱਖੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖੜੀਆ ਬਨਾਉਣ, ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੋਨਮ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸਿਆ।

5 ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕਰਨਗੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਜਲੰਧਰ (ਰਾਜੇਸ਼ ਬਾਪਾ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਿੱਝ ਟਪਟੂ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ 5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਬਾਹਰ 18 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੇ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਿੱਠਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟਨਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੰਮਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਜੁਲਾਈ 2011 ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਅਧੀਨ ਬਣੀ ਪਿਕਟਰਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਰੋਗੂਲਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰ ਆਸਰਾ ਸੰਸਥਾ 'ਚ 4 ਲਾਵਾਗਿਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਆਸਰਾ

ਕੁਰਾਲੀ (ਸਰਨ ਅੰਗਰਵਾਲ) - ਕੁਰਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੁਦ ਵਿਚ ਲਾਵਾਗਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਪ੍ਰ ਆਸਰਾ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਚਾਰ ਹੋਰ ਲਾਵਾਗਿਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨ ਮਿਲੀ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਡਾਥੀ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਿੰਡਲਾਣੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇਵੀ (32) ਜੋ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲਾਵਾਗਿਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਖੜਕ (ਮਿਊਜ਼ ਗੇਟ) ਨੇੜੇ ਰੁਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਮਾਜ ਦਰਵੇੀ ਸੰਜਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰ ਆਸਰਾ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਨਿਗਲਾ ਦੇਵੀ (25) ਦਵਤਰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰੂਪਗੜ ਦੇ ਕੋਲ ਲਾਵਾਗਿਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਗਲਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰ ਆਸਰਾ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਾਹਿਰੀ (83) ਜੋ ਕਿ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ 41 ਸਕਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਕਿਰਾਣੇ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਗਵਾਚੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰ ਆਸਰਾ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

31 ਤੱਕ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਵ ਮੁਹਿੰਮ : ਸੰਜੀਵ ਕੋਸ਼ਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਰਗ) - ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸੰਜੀਵ ਕੋਸ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਚਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਵ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਾਰ ਹੱਥਕੜੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਹਰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਤੁਰਾਫ਼ ਘਰਾਂ, ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਸਭਾਵਾਂ, ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਮੇਲੇ, ਆਗਨਵਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਕੀਨਿੰਗ, ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਪਘਵਾਜ਼ਾ ਸਮੇਤ 7 ਮੁੱਖ ਸਿਹਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਮੁੱਖਮਈ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਤੁਰਾਫ਼ ਘਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ, ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਭਾਰਤ ਰਿਹਾਯੂ ਸਕੀਮ ਦੇ 1.80 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਲੇ ਪਘਵਾਜ਼ਾ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ ਪਘਵਾਜ਼ਾ ਤੋਂ 1500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਲੈ ਕੇ ਲਗਭਗ 8 ਲੱਖ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਿਹਤ ਕਾਰਡ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਐੱਡ ਵੈਲਨੈਸ ਸੈਂਟਰ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ, ਹਸਪਤਾਲ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਪਘਵਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਾਵਥੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਗਵਾਓਵਾਜ਼ੀ, ਆਥਾ ਯਾਜਕਰਤਾ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਸਿਹਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਐੱਮ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ 1 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ

ਮਾਹਿਲ ਪੁਰ (ਸਰਹੀ) - ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਐੱਮ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਲਾਈ 1 ਤੋਂ 7 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡ ਬੱਝੋਆਣ, ਸਰਦੂਲਪੁਰ, ਟੁਟਿਆਜ਼ਾ, ਗੁਜਰਗਾਂਜ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਭਰਵੇਂ ਇਕੱਠ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਨੀ ਸਿੰਘ ਭੱਲਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬੱਝੋਆਣ, ਮਨਵਾਦੀ ਇਸ਼ਾਰੀ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੀਲਮ ਬੱਝੋਆਣ, ਕਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਬੱਝੋਆਣ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਠ ਵਿਰੁੱਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੱਸਦਿਆਂ ਮਹਿਗਾਈ, ਭੀਸ਼ਮ, ਪੈਟਰੋਲ ਦੀਆਂ ਗੰਮਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਹਨ। ਬੇਹੁਜ਼ਗਾਰੀ ਸਿਧਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਕੋਲ ਕੋਰੋਸ਼ੀਅ ਦੇ ਭਾਅ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਅਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤੇ ਚ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮਨੀਪੁਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਨੇੜੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਰੀ ਐੱਮ ਡੀ ਐੱਮ ਦਫਤਰਾਂ ਅੱਗੇ ਇਕੱਠਾਂ 'ਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੰਤ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੂ ਇਕੱਠਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਕੁਮਾਰ ਸਰਪੰਚ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼ਰੁਤਲਾ ਦੇਵੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਸਟੋਨ ਕਰੱਸ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀਲ

ਭੋਪ (ਬਿਦਰਾ) ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਨੂਰਪੁਰ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਨੰਗਲ ਦੇ 36 ਸਟੋਨ ਕਰੱਸ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 10 ਸਟੋਨ ਕਰੱਸ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਕੋਬੈਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖੁਦਾਈ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਖਨਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 26 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਖੇਡਾਕਲਮੇਟ ਫੋਰੇਸਟ ਵਿੱਚ 2 ਸਟੋਨ ਕਰੱਸ਼ਰਾਂ ਵਿਚ 4 ਟਿੱਪਰ 3 ਪੱਕੇਲਨ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਡੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਬੈਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਕਲੀ ਗਮੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਗਮੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਾਲ ਖਿਮਾਰਲ ਤੋਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖੁਦਾਈ ਕਰ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰੋਕ ਮਾਈਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐਕਸੀਅਨ ਹਰਜੋਤ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਟੋਨ ਕਰੱਸ਼ਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਖਨਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 36 ਕਰੱਸ਼ਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 26 ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਂ ਮਾਤੋਸ਼ਵਰੀ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭੰਡਾਰੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ : ਰਵੀ ਗਾਂਧੀ

ਟਾਂਡਾ ਉਦਮੁਕ (ਕਾਰਕ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਘੂ, ਉਦਾਰ ਸਿੰਘ) - ਮਾਂ ਮਾਤੋਸ਼ਵਰੀ ਮੰਦਰ ਢੋਲਵਾਲਾ ਜਨੌੜੀ ਵਿਖੇ 3 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਭੰਡਾਰੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਠਾਕੁਰ ਰਵੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕੱਠੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਵੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 3 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਂ ਮਾਤੋਸ਼ਵਰੀ ਮੰਦਰ ਢੋਲਵਾਲਾ ਜਨੌੜੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭੰਡਾਰਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੰਡਾਰੇ ਦੌਰਾਨ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਭੰਡਾਰਾ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਮੰਦਰ ਬਾਬਾ ਭੁੱਡੂ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲੀ ਟਾਂਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਂ ਜੀਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਮ 'ਚ ਇਲਾਵਾ ਢੋਲਵਾਲਾ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਜਨ ਮੰਡਲੀਆਂ ਮਾਤਾ ਦੇ ਭਜਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਹਾਦੇਵ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜੂ ਖੇਲਾ, ਬਲਮਾ ਸੈਨੀ, ਅਰਮਾਨ ਵਰਮਾ, ਗੁਰਪਾਲ ਲਾਲੀ, ਅਮਿਤ, ਨਿਤਿਨ, ਰਾਜਨ ਸੈਣੀ, ਰਾਹੁਲ ਸੈਣੀ, ਦਿਸ਼ਾਂਤ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਡੱਲੀ 'ਚ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸ਼ੁਰੂ

ਭੋਗਪੁਰ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ) - ਖੇਡਾਂ ਵਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੀਜ਼ਨ-2 ਤਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਡੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਜੀਤ ਲਾਲ ਡੱਟੀ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਆਦਾਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਕਲਾ ਦਾ ਬਾਖੂਬੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਲੋਕਵਰਸ ਸਿੱਪਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਲੀਵਾਲ, ਡੁੱਬਵਾਲ, ਰੱਸਾ ਕੱਚੀ, ਕੁਝ ਡੀ.ਏ. ਐਥਲੈਟਿਕਸ ਖੇਡਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਡੱਟੀ ਵੱਲੋਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੌਂਸਲਾ ਅਭਿਆਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਮੁੜ ਤੋਂ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਮੋਹਰੀ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਕੋਚ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਿਟਾਇਰਡ ਥੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ.ਰਾਮ ਲੁਭਾਇਆ, ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਡੀ.ਪੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਪੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਪੀ, ਲੋਕ ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਭੂਸ਼ਨ, ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਡੀ.ਪੀ ਅਮਿਤ ਕਲਸੀ, ਗੁਰਨਦੀਪ ਕੌਰ ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ, ਲੋਕਚਰਾ ਬਿੰਦ ਲਾਲ ਭੂਸ਼ਨ, ਲੋਕਚਰਾ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਲੋਕਚਰਾ ਉਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੌੜ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਜਿੱਤੇ ਤਿੰਨ ਤਮਗੇ

ਭੋਪ (ਬਿਦਰਾ) ਭੁਟਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 40+ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਦੌੜਕਾ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਰੋਮੀ ਘੁੜਾਮੇ ਵਾਲਾ) ਨੇ 400 ਅਤੇ 800 ਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ, 400 ਮਿਲੇ ਵਿਚ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਿਆ। ਰੋਮੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੌਲੂ ਵਾਪਿਸ ਆਇਆ। ਹੇਠ ਹੇਠ ਵੇਰਵੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੈਲਵੇਰ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾ ਕੇ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ, ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨਿਮਾਂ ਸੁਰਤਪੁਰ, ਜਗਸੀਰ ਸੁਰਤਪੁਰ ਆਦਿ ਨੇ ਡੁੱਲ ਡੇਟ ਕਰ ਕੇ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਰੋਮੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਖੇਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਚ ਰਾਮਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਬ ਬੀਬੀ ਰਣਵੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਉਦੇਹ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਜੀਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ੀ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਸਭ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਖੇਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਰ 'ਤੇ ਡਾ ਐਥੋਡਕਲ ਜਾਗਿਤੀ ਮੋਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜੇਸ਼ ਬੰਗਲ, ਮੰਗਤ ਰਾਮ, ਕੁਲਦੇਵ ਸੈਣੀ, ਨਵੀਨ ਦਰਦੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਵਲੀ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਐਥਲੈਟ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੀ ਟੀ ਐਥੀ, ਰਵੀਰ ਪੀ ਟੀ ਐਥੀ, ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਡੀ ਪੀ ਐਥੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਿਲਾੜੀ ਸੁਆਗਤ ਲਈ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਜੀ ਆਰ ਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸਮਾਗਮ

ਟਾਂਡਾ ਉਦਮੁਕ (ਕਾਰਕ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਘੂ, ਉਦਾਰ ਸਿੰਘ) - ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੰਘੂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਟਾਂਡਾ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਜੀ.ਆਰ.ਡੀ. ਇਸਟੀਬਲਿਟੀ ਆਫ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਟਾਂਡਾ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਤੇ ਜੀ.ਆਰ.ਡੀ. ਇਸਟੀਬਲਿਟੀ ਆਫ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਪਾਰਕਮ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੀ.ਜੀ.ਪਾਠ ਦੇ ਡੇਗ ਪਾਠਕ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਮੰਦਰ ਮਾਦਰਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਦਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਖੋਜਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਦਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਮੁਢਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਐਮ.ਡੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ, ਮੈਨੇਜਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਨੀ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰੇਨੂੰ ਬਾਲਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ, ਵਾਇਸ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਦਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਲਵਲੀ ਸੈਣੀ, ਪਾਇਲ ਚਾਹਾ, ਕਸ਼ਮੀ

ਗਦਗੀ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਮਹੇਸਰੀ
ਆਖਰੀ ਸਫੇ 'ਤੇ

ਨਵਾਂ ਸਮਾਨਾ

ਐਤਵਾਰਤਾ

ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ 'ਤੇ ਲੰਗਰ ਲਾਓ
ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾਓ, ਸੋਲੋ ਗਾਓ
ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸੋਚ ਕੇ ਦੇਖੋ
ਨਾਨਕ ਹੋਣਾ ਕੈਸਾ ਹੁੰਦਾ।
- ਜਗਵਿੰਦਰ ਜੋਧਾ

Regd. No : Pb/JL-123/2021-2023, (R.N.I.)-00068/57

ਜਲੰਧਰ : ਐਤਵਾਰ, 3 ਸਤੰਬਰ 2023

www.nawanzamana.in

ਕੀਮਤ 5.00 ਰੁਪਏ

ਫਲਸਫੇ ਦੀ ਖੂੰਸੀਕਰਤਾ

ਜਗਰੂਪ

ਭਾਗ-5

“ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ” ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ “ਖੋਜ” ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ “ਪੇਸ਼” ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ: ਅਸੀਂ ‘ਮੁੱਲ’ (value), ‘ਵਾਧੂ-ਮੁੱਲ’ (surplus-value), ‘ਵਾਧੂ-ਮੁੱਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ’ (Theory of surplus value), ‘ਜ਼ਰੂਰੀ-ਕਿਰਤ’ (Necessary labour), ‘ਵਾਧੂ-ਕਿਰਤ’ (surplus labour), ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ‘ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਰਤ ਸਮਾਂ’ (Necessary labour time), ‘ਵਾਧੂ-ਕਿਰਤ-ਸਮਾਂ’ (surplus labour time), ‘ਸਮਾਜਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਰਤ ਸਮਾਂ’ (Socially necessary labour time) ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ (ਧਾਰਨਾਵਾਂ) ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ “ਪੇਸ਼” ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹੈ। ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ, (ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ) ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, “ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ, ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ”। ਇਹ ਅੰਤਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਪ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰਹੀਆਂ ਉਕਤਾਈਆਂ ਬਾਰੇ, ਦੂਜੇ ਜਰਮਨ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਲਿਖਿਆ:

“...ਸਮਾਜਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਿਰਤ-ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਾ ਦਾ ਆਕਾਰ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਦੇ ਸਾਰ ਵਿਚਲੇ ਸੰਬੰਧ ਵੱਲ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਖਾਸ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਸੋ ਪੜ੍ਹਨ, ਸਮਝਣ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤਰ (ਜੋੜ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੁਝ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। * ਕਿਰਤ (Labour) ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਖਾਸ। * ਮੁੱਲ (Value) ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਖਾਸ। * ਜਿਣਸ (Commodity) ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਖਾਸ ਆਦਿ, ਸਮਝ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ‘ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਰਤ’, ‘ਜ਼ਰੂਰੀ-ਕਿਰਤ-ਸਮਾਂ’ ਅਤੇ ‘ਸਮਾਜਕ-ਜ਼ਰੂਰੀ-ਕਿਰਤ-ਸਮਾਂ’ ਆਦਿ, ਇਹ ਸਭ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਸਮਝ, ਅੱਗੋਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਬਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸੋਚ ਦੀ ਖੜੋਤ, ਵਿਗਾੜ ਅਰੰਭ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਖੋਜੇ ਨੂੰ ‘ਕਿਰਤ ਸਿਧਾਂਤ’ (Labour theory) ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ “ਮੁੱਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ” ਅਤੇ “ਵਾਧੂ ਮੁੱਲ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ” (Theory of surplus value) ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਇਹ “ਵਾਧੂ ਕਿਰਤ ਸਮਾਂ ਸਿਧਾਂਤ” (Theory of surplus labour time) ਹੈ। ਸਮਾਜਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇਹ “ਸਮਾਜਕ-ਵਾਧੂ-ਕਿਰਤ-ਸਮਾਂ” (Socially surplus labour time) ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਇਹ: ‘ਸਮਾਜਕ ਵਾਧੂ ਕਿਰਤ ਸਮਾਂ ਸਿਧਾਂਤ’ (Theory of Socially surplus labour time) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ, ਆਪਣੀ ਸੁਤੰਤਰ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਾਂ) ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਾਜਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ (ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਾਂ), ‘ਸਮਾਜਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮਾਂ’ (Socially free time) ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਖੋਲੇ ਨਿਰਪੇਸ਼ ਨਾਹੀਂ। ਜੋ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ‘ਪੁਰਦਾ-ਮੱਤ’ ਨਹੀਂ ਇਹ ‘ਜੀਵ-ਸਿਧਾਂਤ’ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਹੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ (ਸੁਝ ਦਾ ਸਿਖਰ) ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਰੁੱਧ, ਕਿਰਤ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਵਜੋਂ; * ਮੁੱਖ ਸੁਤੰਤਰ ਕੀ ਖਿਆਨ ਕੀ ਹੈ? ਜਾਂ * ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗ ਕੀ ਹੈ? ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: * “ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ, ਬੁਰਜੁਆਜੀ ਉੱਤੇ ਦਾਗਿਆ ਗਿਆ “ਅੰਤਰ-ਅੰਤਰ ਭਿਆਨਕ ਮਿਸ਼ਾਈਲ” ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ

ਬਿਨਾਂ ਬੁਰਜੁਆਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ “ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ” ਹੈ।” ਇਸ ਨਾਲ “ਸਵੈ-ਘੋਸ਼ਣਾ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀਆਂ” ਅੱਗੇ ਸਵਾਲ ਹੈ: * ਕਿਰਤ ਦੀ ਧਿਰ ਦਾ ਆਗੂ (ਪਰੋਲਤਾਰੀਆ) ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜਾਂ * ਉਸ ਦਾ ਤਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਵਿੱਚ ਬੁਰਜੁਆਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਦਾ ਕੀ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ? ਕੀ ਨਾਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ “ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ” ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਾਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਵੀ ਹੈ। ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੇ ਮਹਾਨ ਖੋਜ-ਬਰਦਾਸ਼ ਸਰਬ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਵਾਨ-ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਨੋਟ ਬੁੱਕ (1916) ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ?

“...ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਬੀਤ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਮਾਰਕਸ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੋਵੇ” (...consequently half a century later none of the marxist understood Marx.) ਐਨੀ ਸਪਤ ਟਿੱਪਣੀ! ਉਹ ਵੀ ਲੈਨਿਨ ਵੱਲੋਂ!! ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਵਾਪਰਿਆ? ਅਤੇ ਲੈਨਿਨ ਨੇ “ਪੂੰਜੀ” (Das Capital) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਡਿਉਦਿਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਖਿੱਲੀ ਉਠਾਉਦਿਆਂ, ਜੋ ਲਿਖਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਤੇ ਅਮਲ, ਮੁੜ ਵੱਡੇ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਹੈ: * “ਪੂੰਜੀ” ਵਿੱਚ, ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ

ਲੰਛਣਦਾਰ ਬੁਰਜੁਆ-ਜਮਹੂਰੀ ਮਹਾਨ ਚਾਰਟਰ ਦੀ ਖਿੱਲੀ ਉਠਾਉਦਾ ਹੈ, ਅਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਭਰੋਪੇ ਬਾਰੇ ਇਸ ਫਿਰੋਕੋਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਉਠਾਉਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿੱਕ-ਬੁਰਜੁਆ ਅਤੇ ਲਾਲ-ਭੁੱਕੜ ਸਮੇਤ ਘਿਰਣਾਮਈ ਬੋਧਨ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਘਿਰਣਾਮਈ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ, ਸਭ ਚੁੱਧਿਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਕਸ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਲੋਚਨਾ ਉਸ ਸਾਫ਼, ਨਿਰਮਾਨ, ਅਮਲੀ, ਸਰਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਰੋਲਤਾਰੀਆ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ—ਫੁਟੋਰੀ ਕੌਮ ਦਿਹਾੜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਨਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।”

(In Capital, Karl Marx ridicules the pompous and grandiloquent bourgeois-democratic great charter of liberty and the rights of man, ridicules all this pharase-mongering about liberty, equality and fraternity in general, which dazzles the petty bourgeois and philistines of all countries, including the present despicable heroes of the despicable Berne International. Marx contrasts these pompous declarations of rights to the plain, modest, practical, simple manner in which the question is presented by the proletariat—the legislative enactment of a shorter working-day a typical example of such treatment.—(Lenin-A great beginning, slected v. vo-3, page- 180)

ਲੈਨਿਨ ਦੇ ਲਿਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਰਨ, ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ, ਉਸ ਦੇ ਜਰਮਨ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ, “ਗੋਬਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ” ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਨਾ ਦੇ ਪਾਉਣਾ ਵੀ ਸੀ। ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਗੋਬਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ (critique of Gotha programme)-1875 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। “ਗੋਬਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ”, ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਵਿਚਲੇ, “ਮੁੱਖ ਸੁਤੰਤਰ” (ਜਿਸ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਲੈਨਿਨ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਵਿਰੁੱਧ ਭੁਗਤੋਂ ਸਨ। “ਫੁਟੋਰੀ ਕੌਮ ਦਿਹਾੜੀ” ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਦੀ ਥਾਂ “ਗੋਬਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ” ਨੇ “ਆਮ ਕੌਮ ਦਿਨ” (Normal Working Day) ਦੀ ਧਾਰਨਾ

ਨੂੰ ਲੈ ਆਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ‘ਤੇ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਅਲੋਚਨਾ ‘ਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: “ਆਮ ਕੌਮ-ਦਿਨ”

“ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੰਗ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਸਗੋਂ ਸਦਾ ਕੌਮ-ਦਿਨ ਨੂੰ ਉਸ ਲੰਬਾਈ ਤੱਕ ਮਿੱਥਿਆ ਹੈ, ਜਿਹਨੂੰ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।” [“Normal working day” “In no other country has the workers’ party limited itself to such indefinite demand, but has always fixed the length of the working day that it considers normal under the given circumstances.”]](Marx-from, critique of gotha programme) “ਮਾਰਕਸ-ਲੈਨਿਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦਰਸ਼ਨੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਗਲਤੀ; ਗੁਨਾਹ ਤੋਂ ਪਾਪ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਭੁਗਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਓ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਬੁਰਜੁਆਜੀ ਉਪਰ ਦਾਗੀ ‘ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ’ ਰੂਪੀ ‘ਮਿਸ਼ਾਈਲ’ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੜ੍ਹਤਾਲੀਏ।

ਭਾਗ-6

ਮਾਰਕਸ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਪਦਵੰਗਾਂ; (philosophical categories) ‘ਬੁਰਜੁਆਜੀ’ ਅਤੇ ‘ਪਰੋਲਤਾਰੀਆ’ (ਸ਼ਬਦਾਂ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਰਜੁਆ; ‘ਸਮਾਜ ਦੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਆਗੂ’ ਅਤੇ ਪਰੋਲਤਾਰੀਆ; ‘ਕਿਰਤ ਦੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਗੂ’ ਦਾ, ਨਾਮਕਰਨ ਹੈ। ‘ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ’ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇ “ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਏਕਤਾ” (ਵਿਰੋਧਵਿਕਾਸ) ਦਾ ਅਮਲ ਹੈ। ਮਾਰਕਸ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ‘ਸਿਖਰ’ (ਬੁਰਜੁਆ) ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: “ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਖਰ ਉਦੋਂ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕੁਲ ਸਮਾਜਕ ਸਰਮਾਇਆ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕੋ ਪੂੰਜੀਦਾਰ ਦੇ ਜਾਂ ਇਕੋ ਸਰਮਾਇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਵੇਗਾ।” (ਸਮਾਇਆ, ਸਫਾ 675)

ਇਹ ਸਰਮਾਇੇ ਦੇ ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦਾ ਅਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਗਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੋਪਾਂ: ਬੁਰਜੁਆ ਅਤੇ ਪਰੋਲਤਾਰੀਆ ਵਿੱਚ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਤਿੱਥਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਰਮਾਇਆ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ (ਪਰੋਲਤਾਰੀਆ) ਇਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸ ਸਰਮਾਇੇ ਦੀ “ਜੁੱਟ-ਬਣਤਰ” (Organic composition of Capital) ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜਕ ਗਲਾਤ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮਝ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

“ਸਰਮਾਇੇ ਦੀ ਜੁੱਟ-ਬਣਤਰ” ਕੀ ਹੈ? ਮਾਰਕਸ ਆਪਣੀ ‘ਖੋਜ’ ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ‘ਪੇਸ਼’ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲ ਸਮਾਜਕ ਸਰਮਾਇਆ (ਸਭ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸਰਮਾਇੇ ਦਾ ਜੋੜ) ਆਪਣੇ ਗੁਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ “ਦੋ ਭਾਗਾਂ” ਵਿੱਚ ਨਾਮਕਰਨ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਪਾਰਦਾ ਹੈ:

- 1) “ਅਬਦਲ ਸਰਮਾਇਆ” (Constant Capital) ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸ (C.C) ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ—
- 2) “ਬਦਲਦੀ ਸਰਮਾਇਆ” (Variable Capital) ਜਿਸ ਨੂੰ (V.C) ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਅ. ਸ ਅਨੁਪਾਤ ਬ. ਸ (cc : vc) , ਮਾਰਕਸ ਦੀ “ਸੁਝ ਦੀ ਸਿਖਰ” ਦੀ ਕਮਾਲ ਹੈ। ਇਹ, ਸਾਰੀ ਖੋਜ-ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਦੀ ‘ਸਮੂਹਕ-ਪੱਧਰ’ (Macro-level) ਤੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਨ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਵੀ ਜੋ “ਸਰਮਾਇਆ” ਵਧਦਾ ਨਹੀਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਗੁਣ ਕਰਕੇ ਮਾਰਕਸ ਇਸ ਨੂੰ ਅਬਦਲ ਸਰਮਾਇਆ (Constant Capital) ਸੱਦਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਰਮਾਇੇ ਭਾਗ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ; ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਲੰਭਤ ਕਿ “ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ ਮੁੱਲ ਸਿਰਜਕ ਹੈ” ਇਹ ਮੁੱਲ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵਧੇ ਹੋਂਦਾ ਹੈ”, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਰਮਾਇਆ ਜੋ “ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ” ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਭਾਵ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਇਹੀ ਵਧਦਾ, ਭਾਵ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੁਣ ਕਾਰਨ ਬਦਲਦੀ-ਸਰਮਾਇਆ (Variable Capital) ਨਾਮ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਤਪਾਦਕ ਦਾ ਵਾਧਾ, ਸਰਮਾਇੇ ਦੀ ਜੁੱਟ-ਬਣਤਰ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ, ਅਬਦਲ ਸਰਮਾਇਆ (cc) ਦੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਜਰਤਾਂ ਉਪਰ ਖਰਚ ਹੁੰਦੇ ਬਦਲਦੀ-ਸਰਮਾਇੇ (vc) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਕ ਦਾ ਹਰ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ, ਅਬਦਲ ਸਰਮਾਇਆ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡਾ ਹੋਣੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ; ਨਵਾਂ ਵਾਧਾ, ਘਟਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਾਪਰਦਾ ਅਮਲ ਹੈ। ਵਾਧਾ-ਦਰ, ਹਰ ਵਾਰ ਘਟਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਿੰਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਸੱਦੇ ਜਾਂਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ (ਵਾਧਾ-ਦਰ) ਸਿਰਫ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਇਕ ‘ਮੁੱਖ’ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। (2024 ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਕਾਸ, ਵਾਧਾ-ਦਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਸੁਤੰਤਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਜ਼ੀਰੋ ਅਨੁਮਾਨੀ ਗਈ ਹੈ)

“ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ, ਮੁੱਲ ਸਿਰਜਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਸਿਰਜਦੀ ਹੈ। ਮੁੱਲ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ-ਸਮਾਂ ਹੈ।” ‘ਸਰਮਾਇੇ ਦੀ ਜੁੱਟ-ਬਣਤਰ’ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਖੋਜੇ ਦੀ ਸਮੂਹਕ (macro) ਰੂਪ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਤੰਤਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ‘ਬੁਰਜੁਆ-ਵਿਦਵਾਨ’ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਇਸ ਸੁਤੰਤਰ ‘ਚੋਂ ਪਰਛੇੜ ਹੁੰਦੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਖੁੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੁਰਜੁਆ ਖੋਲੋਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਨਾਲ ਰਲਗੱਠ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ, ਬੁਰਜੁਆਜੀ ਦੀ ਵੀ ਸਰਮਾਇੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖੋਲੋਂ-ਜੁੱਟ-ਬਣਤਰ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਕਰਨ (6.3 : 33) (Fixed Capital : Circulating Capital) ਸਿੱਧ-ਸਰਮਾਇਆ ਅਨੁਪਾਤ ਚਾਲੂ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ। ਉਹ “ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ ਮੁੱਲ ਸਿਰਜਕ” ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ ਅਤੇ ਖੋਲੋਂ ਪਾ ਕੇ “ਲੁੱਟ” ਨੂੰ ਵੱਧਦੇ ਅਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਗੈਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨੋਟ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ; ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ‘ਮਾਰਕਸੀ-ਵਿਦਵਾਨ’ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ (ਸਮੇਤ ਤਰਜਮਿਆਂ) ਵਿੱਚ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਇਸ ਸੁਤੰਤਰ ਨੂੰ ‘ਸਿੱਧ’ ਅਤੇ ‘ਅਸਿੱਧ’- ਸਰਮਾਇਆ, ਲਿਖ ਕੇ “ਵਿਗਾੜਾਂ” (ਖੋਲੋਂ) ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਕਸ ਦੀ “Constant Capital” ਦਾ ਤਰਜਮਾ ‘ਸਿੱਧ-ਸਰਮਾਇਆ’ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ, ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਰਜੁਆ ਪਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਪਾਏ, ਪਏ ਵਿਗਾੜ ਹਨ।

ਦਾਸ-ਕੈਪੀਟਲ: “ਜਿਣਸਾਂ” (Commodities) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ, ਦਵੰਦਵਾਦੀ-ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੀ ਜਿਣਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਉਸਾਰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਉਪਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ; ਜੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਲਚਰ ਜਾਨਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਬੂੰਦ ਦਾ ਕਲਚਰ ਜਾਣਿਆ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹਾਂ, ਖੂਨ ਦਾ ਕਲਚਰ ਜਾਨਣ ਲਈ ਇਕ ਬੂੰਦ ਖੂਨ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਜਿਣਸ, ਇੱਕ ਇਕਾਈ (ਬੂੰਦ) ਹੈ, ਇਹ, ਸਰਮਾਇੇਦਾਰੀ ਦੇ “ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਏਕਤਾ” ਦੀ, ਸਮੁੱਚੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਜਾਨਣ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਸੰਪੂਰਨ ਗਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਣਸ-ਵਰਤੋਂ-ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਵਾਦਦਾਰ-ਮੁੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਰਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸਮੇ ਹਨ। ਕਿਰਤ ਦੀ ਵੰਡ: ਇਹ ਨੌਸ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਹੈ। * ਨੌਸ-ਕਿਰਤ, (ਕਿਰਤੀ-ਸੰਦ-19 ਤੱਕ) ਵਰਤੋਂ-ਮੁੱਲ (use-value) ਸਿਰਜਕ ਹੈ ਅਤੇ * ਅਮੂਰਤ ਕਿਰਤ, ਵਸਤਾਂ (ਉਪਜਾਂ) ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। * ਅਮੂਰਤ, ‘ਕਿਰਤ ਸ਼ਕਤੀ’ ਵੀ ਜਿਣਸ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੁਣ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਤਬਾਦਲਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਣਸ ਦਾ “ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਏਕਤਾ” (ਦਵੰਦਵਾਦ), ਦਾਸ-ਕੈਪੀਟਲ ਰਾਹੀਂ ਸਰਮਾਇੇਦਾਰੀ ਦੇ ਅਰੰਭ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ, ਉਦੇਹ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਮਕਰਨ, “ਸਮਾਜਵਾਦ”, ਭਾਵ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਕਰੀਕਰੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਹੈ। ਮਾਰਕਸ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ (ਵਿਰੋਧਵਿਕਾਸੀ) ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਰਮਾਇੇਦਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧਵਿਕਾਸ, ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਬੁਰਜੁਆ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਉਪਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਹੋਂਦਾਅ, ਭੁਗਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸੀ (19) ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਅਬਦਲ ਸਰਮਾਇਆ (Constant Capital) ਹੈ।

ਪਰੋਲਤਾਰੀਏ ਦੀ ਧਿਰ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਮਲ ਕਿੱਥੇ ਉਲਝਿਆ ਹੈ? ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ “ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ” ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਸੁਤੰਤਰ: “ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚਲੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਮਾਤੀ ਘੋਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ” ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਾਸ-ਕੈਪੀਟਲ ‘ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ’ ਬਾਰੇ ਕੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚਲੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਮਾਤੀ ਘੋਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ (ਰਫਤਾਰ) ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਕਦੀ ਤੇਜ਼, ਕਦੀ ਮੱਠਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਦਾਸ ਕੈਪੀਟਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ: “ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਏਸ ਦਮੋਲ ਦੇ ਵਿੱਚ-ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਕ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਬਿੱਲਕੁਲ ਹੀ ਆਖਰੀ ਰੂਪ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਕਰਮ-ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੰਬਾ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੰਜ਼ਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ, ਵਿਗਿਆਨ ਬਣੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਅਤੇ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਵਰਤਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਹੀ ਲਵੋ। ਉਹਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਸ ਦੌਰ ਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ।” (ਮਾਰਕਸ ਦਾਸ-ਕੈਪੀਟਲ, ਦੂਜੀ ਜਰਮਨ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ‘ਚੋਂ)

ਤੱਥ ਬੜੇ ਹੱਠੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਐ ਕਿ ਜਮਾਤੀ-ਘੋਲ ਜਾਂ ਜਾਣ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਮਾਤੀ-ਘੋਲ ਦੇ ਮੱਠਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਕਦਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਸਿਫਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਸਿਫਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਛਾਲਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ।

“ਘੋਲਾਂ” ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। * ‘ਮਜ਼ਦੂਰ ਘੋਲ’ ਅਤੇ ‘ਜਮਾਤੀ-ਘੋਲ’ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਘੋਲ, ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਸਰਮਾਇੇਦਾਰ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੁਧਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇਵਧੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਮਾਤੀ-ਘੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। * ‘ਆਰਥਕ ਘੋਲ’ ਅਤੇ ‘ਰਾਜਨੀਤਕ ਘੋਲ’ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਥਕ ਘੋਲ, ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਤੀ ਘੋਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਚਾਲੂ ਪਰਬੰਧ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ, ਆਰਥਕ-ਰਿੱਤ-ਪੁਰਤੀ ਦਾ, ਕਿਰਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਘੋਲ, ਦੋਹਰੇ ਖਾਸੇ ਦਾ, ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਥਕ ਰਿੱਤ ਪੁਰਤੀ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਲੈਨਿਨ ਨੇ ਟਰਾਨਸਕੀ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਘੋਲ ਨੂੰ ‘ਗਾੜ੍ਹਾ ਆਰਥਕ ਘੋਲ’ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।)

ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: “ਹਰ ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ ਰਾਜਨੀਤਕ ਘੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ”। ਜੋ “ਜਮਾਤੀ ਘੋਲ” ਰਾਜਸੀ-ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਘੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਨਿਰੂਧਾਰਕ ਵਾਸੀ ‘ਵਰੋਫਿਕ ਬੋਲਟ ਨੂੰ ਖਤ’ ਦੇ ਜਵਾਬ 1872 ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਸਿੱਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: “ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਜਾਂ ਅਰਧ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਇਕ ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਦੀ ਸੁਝਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ... “ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਅੰਦਰਲਾ ਦਾ ਅੰਤਮ ਟੀਚਾ ਯਕੀਨਨ, ਇਸ ਜਮਾਤ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੱਤਾ ਜਿੱਤਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਲੜ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਦੇ ਆਰਥਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਠੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਕ ਖਾਸ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਵੇ। ਪਰੰਤੂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਹਰਕੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸਿੱਧ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਕ ਜਮਾਤ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਟੱਕਰਦੀ ਹੈ

● ਬਾਕੀ ਆਖਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ

ਸਨਿਗਬੰਦੂ ਡੱਟਾਚਾਰੀਆ

ਅਨੁ. : ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਉੱਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਹਨ, ਜੋ ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਪਕ ਕੌਮ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਬੇਡਕਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਲਗਾਰ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 2020 ਵਿੱਚ ਗਿ੍ਹਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 31 ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੰਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਜਮਾਤ ‘ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਨਿਗਬੰਦੂ ਡੱਟਾਚਾਰੀਆ ਵੱਲੋਂ 72 ਸਾਲਾ ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ : * ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਦਿਆਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਤ ਦੇ ਕਿਸ ਨਵੇਂ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ। -ਮੈਂ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਕੁਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ‘ਚ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਤਲੱਜਾ ਜੇਲ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ.ਬੀ. (ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ) ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਕੁਸ਼ਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ 39 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੇਲਾਂ ‘ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 51 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੂਮਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਲਾਗੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਯਕ ਦੋਸਤਵੰਸਕੀ ਦੇ ਕਥਨ ਦੇ ਪੁਸ਼ਿਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ: “ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਤ, ਫਿਰਕੇ (ਧਰਮ) ਜਾਂ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੇ, ਤਸਵੀਰ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਦਾ ਹੈ: ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ ਇਕ ਟਿਕਾਉ

ਜਾਤੀ ਚੇਤਨਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਤ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ : ਪ੍ਰੋ. ਆਨੰਦ ਤੇਲਤੁੰਬੜੇ

ਸੋਗ 'ਚ ਡੁੱਬੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰਚਨਾ ਪਾਠ ਮੁਲਤਵੀ

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਾਸਟਰ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਲਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਵੀ ਸ਼ਿਵਨਾਥ, ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਲਾ, ਨਾਵਲਕਾਰ ਬਾਹੂ ਸਤਵਰਗ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ, ਦੇਵ ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਜਸਲ ਦੇ ਸੁਪ੍ਰਤੰਤਰ ਕਰਨਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾਲਾ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਿਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਇਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੌਚ ਦੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਦੇਵ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਦੂਹਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿੱਥੇ ਮੌਚ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੌਚ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਜਸਪਾਲਜੀਤ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਸੂਰਜ ਦੇ ਸਾਰਥੀ' ਅਤੇ ਦਵੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮਾਂ ਕਹਿਦੀ' ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਗੌਸ਼ਟੀ ਮਹਾਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਰਜਿ.) ਦੀ 17 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬ-ਸਮੇਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੇਲੋੜੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਮਾਨਵੀ ਊਰਜਾ ਦੀ ਬੱਚਤ ਹੋ ਸਕੇ।

ਭਿੱਠਾ-ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਮੌਚ (ਰਜਿ.) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮੌਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰਪੀਤ ਘਣੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤਹਿਤ ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਮੌਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਸੋਗ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਪਾਠ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਸੋਗ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੇ ਰਹੇ। ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਿਲੰਗਾਨਾ ਦੇ ਲੋਕ ਕਵੀ ਤੇ ਗਾਇਕ ਗੁਰਮੀਤ ਵਿਟਲ ਗੱਦ ਗਦਰ, ਪਲਸ ਮੌਚ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਨਾਟ-

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਨਾਟਕ 'ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ' ਦਾ ਮੰਚਨ ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ-ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਰਜਿ.) ਤੇ ਇਥਾਣਾ (ਇਡੀਅਨ ਪੀਪਲ ਬੀਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ) ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਹਰੂਮ ਰੋਗਕਰਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਦੇ 39ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ 'ਤੇ ਲੋਕ ਕਲਾ ਮੌਚ ਮਜੀਠਾ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰਮੇਲ ਸ਼ਾਮ ਨਗਰ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਨਾਟਕ 'ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ' ਦਾ ਸਫਲ ਮੰਚਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੀਤ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਟਕ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਨੇ ਰੋਗਕਰਮੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ

'22ਵੀਂ ਸਦੀ' ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ 'ਚ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲ-ਕਦਮੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਪੌਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਜ਼ਲਗੋ ਸਸਵੰਤ ਵਾਲਗਾ ਵੱਲੋਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਮਧੁਰ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਗਏ ਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਟੀਮ ਤੋਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਤ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਗਜ਼ਲ ਕਹੀ ਗਈ। ਉਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਕਵਿਤਾ ਮਨੀਪੁਰ ਹਾਦਸੇ ਬਾਰੇ ਪੌਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਕਬਾਲ ਧਾਮੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ 'ਮੇਰੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਨਾ ਰੋਇਓ' ਨਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੋਠੇ ਅੰਦਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੌਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਰਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ ਰਾਜ ਕਾਲੀ ਦੇ ਅਧਾਰਨ ਤੁਰ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਗੜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਗਤਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਤ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਿਲੀਜ਼

ਬਰਨਾਲਾ-ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਦਨ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੀਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਰਚਨਾਵਾਂ' ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਵਿੱਚ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਦਨ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਸੋਧੋ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਸੋਧੋ (ਰਜਿ.) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰ. ਸੰਘੂ ਵਰਿਆਣਵੀ, ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਣਾ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਨੰਦਾ ਸ ਚਿੱਤੌੜਵੀ ਅਤੇ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਦਨ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਵੱਡਾ

'1947' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਬਰਨਾਲਾ-ਮਾਲਵਾ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਬਰਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬ ਆਈ ਟੀ ਆਈ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸਤੰਜ ਦੇ ਨਾਵਲ '1947' ਉੱਪਰ ਗੌਸ਼ਟੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਡਾ. ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਵਲ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ ਤੇ ਉੱਪਰ ਉੱਚੇ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਮੋਹ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁੰਝਾਗਰਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਦ ਕਦੇ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਦੌਰ ਜਾਗੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਰਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਸੰਘੂਰਨ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮਾਂ ਉੱਪਰ ਵੰਡ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੋਰ ਬਿੰਦ ਦੀ ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬੋਲੀ ਮੈਂ ਪਾਵਾਂ' ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਰ ਬਿੰਦ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਟੱਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਟੱਪਿਆਂ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਤੇ ਮੁਹਾਵਰਾ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅੰਗ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਭਾਸ਼ ਵੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਪਰਮਜੀਤ ਮਾਨ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਤਿਲਕ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਉਪਰੰਤ ਹੋਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ, ਸੁਧੂ ਚੰਦ ਹਰੀਗੜ੍ਹ, ਸਾਗਰ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ, ਜਗਤਾਰ ਬੋਸ, ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਭੱਟਨ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕੱਟੂ, ਡਾ. ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਚਮਨੀਸ਼ ਕੌਰ ਬਬਲੀ, ਡਾ. ਹਰਪੀਤ ਕੰਵਰ ਰੂਬੀ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬੱਬੂ, ਅੰਜਨ ਮੁਨੰਡਾ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਮੱਖਣ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਹਿਰੀ, ਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਠੀ ਕਲਾਂ, ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕੋ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਰੂੜਕੋ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਧੌਲਾ ਅਤੇ

ਰਜਿੰਦਰ ਸ਼ੌਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਨਾਵਲਕਾਰ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸਤੰਜ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਵਿਛੋੜੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਉੱਥੇ ਮਨੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਪਟਨ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਪੱਥੋਕੇ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੰਡਾਰ ਗੋਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਾਨ, ਨਾਟਕਕਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ, ਅਸ਼ੋਕ ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਸਤੰਜ, ਬੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਹੰਡਿਆਇਆ, ਗੁਰਸ਼ੇਵਕ ਗੁਰੀ, ਜੋਗਾ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧੌਲਾ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਡੋਲਾ ਜਾਗਲ ਅਤੇ ਜੁਗਰਾਜ ਚੰਦ ਰਾਏਸਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਦੀ ਬੈਠਕ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ: ਸਭਾ ਦੀ ਮਾਸਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸਭਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੁਗਨੂੰ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਾਨੁਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਅਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ ਜੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਕੇਵਲ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ, ਹਰਜਨ ਸਿੰਘ ਉਦਾਸ, ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਜੁਗਨੂੰ, ਇਛਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕੇਵਲਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਕਿਰਨਪਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਆਰ.ਐੱਸ. ਰਾਜਨ। ਇਸ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਗਜ਼ਲਾਂ ਤੇ ਗੀਤ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ ਨੇ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕੀਤੀ।

—ਆਰ.ਐੱਸ. ਰਾਜਨ

'ਸਮਾਂਤਰ ਨਜ਼ਰੀਆ' ਦਾ ਸੱਜਰਾ ਅੰਕ ਜੱਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਿਲੀਜ਼

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਤੋਮਾਸਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਚਾ 'ਸਮਾਂਤਰ ਨਜ਼ਰੀਆ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਚੇ ਦਾ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ ਅੰਕ ਜੋ ਇਸ ਵਾਰ ਹਿੰਦੋਲਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਅੰਗ ਚਿੱਤਰਕ ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਰਸਾਈ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜੱਬਲਪੁਰ (ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਵਿੱਚ ਸਰਵ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਲੇਖਕ ਸੰਘ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜੋ ਪਰਸਾਈ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਵਿਖੇ ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪਰਸਾਈ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ ਡੋਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ, ਡਾ. ਹਰਭਗਵਾਨ ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਮੀਤੂ ਸਮੇਤ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿਰਸਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਡਾ. ਜੰਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਰਾਲਾ ਦੀ ਡੋਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਲੰਮੀ ਇਟਰਵਿਊ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

'ਚੁੱਪ ਦਾ ਮਰਮ ਪਛਾਣੀਏ' 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਰਾਬਤਾ ਮੁਕਾਲਾਂ ਕਾਵਿ ਮੌਚ ਵੱਲੋਂ ਅਰੰਭੀ "ਪੁਸਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ" ਵਿਸ਼ੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਦੀ ਪਲੇਨੀ ਲੋਕ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ 'ਚੁੱਪ ਦਾ ਮਰਮ ਪਛਾਣੀਏ' ਉੱਪਰ ਭਰਵੀਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਥਾਨਕ ਆਤਮ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਭੀ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਸ਼ਾਇਰ ਦੇਵ ਦਰਦ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਦਿੱਦਿਆਂ ਕਥਾਕਾਰ ਦੀਪ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ। ਡਾ. ਮੋਹਨ ਬੋਗੋਵਾਲ ਨੇ ਚਰਚਾ ਅਰੰਭ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਪੁਸਤਕ ਗਲਪ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੁਖਮਤਾ, ਸੰਦੇਹਨਾ ਅਤੇ ਭਾਵੁਕਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰਕ ਨਿਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਲਪਿਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਾਨਵੀ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੋਲਾ ਅਤੇ ਅਰਜਿੰਦਰ ਸੰਘੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੇਖਕ ਦਾ

ਨਿਪੜਕ ਹੈ। ਵਨੀਤਾ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਂਗਟ, ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ, ਸਤਿੰਦਰ ਓਨੀ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਧਾਪ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੁੱਲਵਾਨ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸ਼ਾਇਰ ਮਲਵਿੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਦਭੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੰਗਿਤ ਸਹਿਦੇਵ, ਅੰਕਿਤਾ ਸਹਿਦੇਵ, ਲਾਲ ਬਾਦਾ, ਡਾ. ਭਾਰਦਵਾਜ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਤ੍ਰਿਪੁਤਾ, ਸ਼ਮੀ ਮਾਯਾਜਨ, ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਕੋਮਲ ਸਹਿਦੇਵ ਅਤੇ ਗੀਤਾ ਭਗਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਾ 'ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ' ਗਜ਼ਲਗੋ ਕਲਿਆਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਭਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਤਨਾਮ ਔਲਖ, ਡਾ. ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਐੱਸ. ਪ੍ਰਬੋਤ ਨੇ ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਰਬ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਚ ਪਾਠੇ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਰਚਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸਦਾ ਅਣਗੌਲੇ ਰਹੇ ਤੇ ਉਹ ਗੁਰਬਤ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੈਦਲ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਡਿੱਗ ਪਏ ਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਭੇਜੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗੋਇੰਦਵਾਲੀਆ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਦਨ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਡਿਆਲਾ, ਲਾਡੀ ਹੁੰਦਲ, ਰਾਜ ਚੌਹਾਣ, ਭਗਤ ਨਰਾਇਣ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੌਰ, ਅਜਨਾ ਗੁਰਦਾ ਆਰਜੂ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੱਸੜ ਆਦਿ ਨੇ ਗਾਢ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੁਯੋਬਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਬਦੀਆਂ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਝਰੋਖੇ 'ਚੋਂ

ਪਰਖ ਪੜਚੋਲ 27 ਅਗਸਤ ਦੇ ਐਤਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਆਲੋਚਕ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਨਿਗਰ ਖੱਬਾਂ ਦੀ ਉਡਾਣ' ਦੀ ਪਰਖ-ਪੜਚੋਲ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕਤਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਉਸ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਗੁਰ-ਗੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਨੀ ਸੁਭਾਅ, ਅੰਤਰ-ਮਰਦ ਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਨ। ਦੂਸਰੇ ਮਨੁੱਖ ਪਰਵਾਸ ਵੀ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਤੇ ਵਰਤ-ਵਿਹਾਰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਸੀਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਖ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਅਟਵਾਲਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਜਗਤ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਾਬੀ ਦੀ ਕਾਵਿ ਸੰਦੇਹਨਾ। ਸਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਕਰਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ' ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਅਟਵਾਲਾ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਤਾਪ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਤਾਪ ਸਦੀਆਂ ਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ '84 ਵਾਲਾ ਸੰਤਾਪ ਪੰਜਾਬੀ ਕਦੇ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਦੀਪਤੀ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਈ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ, ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਰੋਲ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ-ਇਕ ਆਦਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ, ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮਝ ਤੇ ਪੱਧਰ, ਕੁਝ ਹੁਣ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੱਚੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਜੋਗੇ ਹੋ ਜਾਣ, ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਜਾਲ ਇਸ ਕਦਰ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵੀ ਚਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖੇ ਬੋਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਡਾਗਾਂ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ। ਕੀ ਇਹੀ ਕਸੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਦਾਰੇ ਸ਼ੇਸ਼ਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜਾਣਦੀ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਨਿੱਜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਉਜ਼ਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ? ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸੱਪਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਉਜ਼ਰ ਤੇ ਪੱਧਰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਆਖਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਖਾਣੀ ਹੀ ਹੈ। ਮੁਢਲ ਕਲਚਰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਬੋਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੌਣ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਰੋਗਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਬੋਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੇ ਰੋਟੀ ਮਿਲੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਢਿੱਡ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਕਰਦੇ। ਸਿਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਰੋਗ ਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਖਾਸਕਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭਾਟੀਆ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅੰਬਾਲਵੀ, ਬੋਹੜ ਸਿੰਘ ਮਲੂਣਾ ਤੇ ਸੁਖਚਰਨ ਸਿੰਘੂ ਨੇ। ਸਿਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮਾਨਵੀ ਸੁਖਚਰਨ ਹੈ।

—ਪ੍ਰਿ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ

ਆਉਂਦੇ ਐਤਵਾਰ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨਵੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ

ਅਵਤਾਰਜੀਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨਵੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ

ਸਮਕਾਲ

ਚਰਚਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ : ਅਗਸਤ-ਅਕਤੂਬਰ 2023

ਚਰਚਾ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਮੁੱਖ ਪੱਖ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਚੋਣਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਇਸ ਅੰਕ ਦੀਆਂ ਪੇਂਟਾ ਸੈਕੰਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਹੀ 'ਕਹਾਣੀ ਪੰਜਾਬ' ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਅੰਕ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰ-ਵਾਰ ਤਿੰਨ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੰਨਾ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਖਰੀ ਹੈ। ਸੰਪਾਦਕੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅੰਕ ਦੀ ਲੋੜ ਚੋਣ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਨਵੀਆਂ-ਪੁਰਾਣੀਆਂ) ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸਥਾਪਤ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਕੁਝ ਅਸਲੋਂ ਨਵੇਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਰਤਾਨਵੀ ਦੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘੂ, ਅਨੇਮਨ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੜਿਆਲਵੀ, ਆਗਾਜ਼ਬੀਰ, ਸਰਘੀ, ਕੁਲਬੀਰ ਬਡੋਲ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘੀ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਦਲਾਲ, ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੰਡਾ, ਰਕਮਜੀਤ ਨਡਾਲਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸੁਰਵਾਲੀਆ, ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੱਧੂ, ਬਲਦੇਵ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਹਰਜੀਤ ਅਟਵਾਲਾ, ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਬੁਲੰਦਵੀ, ਕੇ ਸੀ ਮੋਹਨ, ਗੁਰਚਰਨ ਸੰਘੂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁਹਾਵਰਾ ਪਛਾਣਣ ਵਿੱਚ ਸੌਖ ਰਹੇਗੀ। ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਕਾਫੀ ਸਾਹਸੀ ਹੈ।

ਪੰਨੇ : 306, ਮੁੱਲ : 250 ਰੁਪਏ (10 ਪਾਉਣੂ), ਸੰਪਾਦਕ : ਦਰਸ਼ਨ ਚਿੱਲੋਂ ਮੁਹਾਦਵਾਲਾ, ਸੰਪਰਕ : ਮੁਹਾਦਵਾਲਾ ਦਲ ਸਿੰਘ, ਰਿੰਦਵਾਦਾ (ਓ.) 07696885570

ਸ਼ਬਦ : ਸਪਲੀਮੈਂਟ (ਆਲੋਚਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ)

'ਸ਼ਬਦ' ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਯਤਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਸੰਪਾਦਕ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਂਡੂ ਕੇ ਕੱਚ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਰਚੇ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਟੀਮ ਦੀ ਹਿਮਤ ਦੀ ਦਾਦ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੰਕ ਦੇ ਚੌਥੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਵਿਧਾ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਝ ਬਾਰੇ ਪੜਚੋਲਵੇਂ ਲੇਖ ਹਨ। ਪੜਚੋਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਲੋੜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵੱਲ ਚੇਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਾ. ਅਕਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨਾਂਅ ਆਲੋ

ਅਣਗੌਲੇ ਨਾਇਕ-4

ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ

1946 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ, ਜਿਹੜੇ ਖਾਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਚੋਣ ਲੜੀ, ਪਰ ਹਾਰ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਪਿੱਛੋਂ 1952 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਬਾਲਗ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਜਨਤਾ ਜਨਾਰਧਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਖਾਈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਹੱਥੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਚੋਣ, ਚੁਣੌਤੀ, ਅਜਿੱਤਵਾਲ ਆਦਿ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੋਚ ਭਾਰੂ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਕੁ ਭਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਮਾਣੁਕੋ ਵਿਚ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸਾਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਜੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਦਿਲ ਜਾਨ ਲਾ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਸੀਲੇ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਬਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਘੱਲੀਆ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਬਣਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ 8 ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਬਣੇ ਸਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਾਸਟਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਖੱਬੀ ਬਿਹਤਰੀ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੱਥ ਆਧਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਮਾਸਟਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਲੱਭੀਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਅੰਕੜੇ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਵਾਉਂਦਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ।

3 ਮਈ 1952 ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਚੁੱਕੇ ਸਮਾਗਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜੋ 7 ਜੁਲਾਈ 1952 ਤੱਕ ਚੱਲਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣੇ ਹੀ ਸਨ, ਸੁੱਚੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਧੱਕਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਚਾਹੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਕਾਮਰੋਡ ਮਿਹਰ

ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਮਹੇਸਰੀ

ਸਿੰਘ ਚੰਨਣਵਾਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਰੁੜਕਾ ਕਲਾਂ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਰਗਰਮੀ ਵਿਖਾਈ। ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ, ਜੋ ਹੁਣ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸਨ, ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਘਾਲੀਆਂ ਘਾਲਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਸੰਬਲੀ ਵਿਚ ਹਰ ਗੱਲ ਪੜ੍ਹਨੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਾਲਕਾ ਦਾ ਉਪਰਲਾ ਸਦਨ ਯਾਨਿ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਰੱਖਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਹੁ-ਸੰਮਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਸਨ।

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਬਾਪਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਾ ਛੱਡੀ, ਪਰ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਾ ਘੋਲਿਆ। ਆਖਰ ਡਾਕਟਰ ਬਾਪਰ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਸ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਹੇਸਰੀ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਸਰੂਹ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਅੱਗੇ ਉਹਨਾਂ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣੁਕੋ ਆ ਕੇ ਲਗਭਗ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ-ਮੌਤ ਦਾ ਘੋਲ ਲੜਨ ਉਪਰੰਤ ਬਾਬਾ ਜੀ 10 ਹਾਫ਼/24 ਜੂਨ 1954 ਨੂੰ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ। ਮਹੇਸਰੀ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲਿਆਏ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਨੇਹੀ ਮਹੇਸਰੀ ਪੁੱਜਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਅੰਤਮ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਆਈਂ ਵਿਚਲੇ ਖੇਤ

ਵਿਚ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ 1 ਨਵੰਬਰ 1954 ਨੂੰ ਹੋਈ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਵਿਛੜੇ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਨੂੰ ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ:

ਭੀਮ ਸੈਨ ਸੱਚਰ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਹਿਬ ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸਨ, ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦਰਮਿਆਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਸਰਦਾਰ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਿਮਾਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਹ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜ ਜਾਣਗੇ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਪੰਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਰ ਵਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੋ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਓ ਅਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹਾਂ।

ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਗੂ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਹਿਬ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੁਣਾ ਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਤਾਲੀਮੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਰੁਪਿਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਆਪ ਬਹੁਤ ਬੜੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਨਾਲ ਅੰਸੀਏਟ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਸਪੀਕਰ: ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਇਸ ਜਗਤ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਸਿਲੇ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਕੇਂਦ ਮਿਲੀ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਨਾਲ ਮਾਣਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਜੁਦਾਈ ਉੱਤੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਦਨ ਦੇ ਆਗੂ ਨੇ ਜੋ ਖਿਆਲਾਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤਮਾਮ ਮੈਂਬਰਾਨ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਕੇ ਮਿੰਟ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਅਫਸੋਸ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰੀਏ।

ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਈਂ ਵਿਚਲੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਨਾਲ ਥਾਂ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਥਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਇਕ ਸਮਾਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਤੀਕ ਰਥੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਧ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਂਝ-ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਰਵਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਭਗਤ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਛੋਟੀ ਬਗੀਚੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਵੇ।

ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਵਿਰੋਧ ਪੁੱਖ ਮਾਰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਸੰਪਰਕ ਸੜਕ ਦਾ ਨਾਂਅ 'ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਤਤਕਾਲੀਨ ਐੱਮ ਐੱਲ ਏ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਮੰਗਾ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਦੇ ਦਿਨ 24 ਜੂਨ 1973 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਖੇਡ ਕਲੱਬ ਬਣਾਏ, ਪਰ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰਗ ਦਾ ਨੀਂਹ-ਪੱਥਰ ਗਾਇਬ ਹੋ

ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਸਰਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕੇਵਲ ਯਾਦ ਹੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਮਾਸਕੋ ਤੋਂ ਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਸਬੰਧ ਨਾਲ ਉਸ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪੁਲਸ ਟੁਕੜੀ ਵਿਚ ਹੌਲਦਾਰ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤੀ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਮਰੋਡ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲੱਗ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਉਸ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਗਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦੇ, ਗਾਠ ਸਮੇਂ ਨਾਟਕ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਕਾਮਰੋਡ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੁਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਬਰਸੀ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਆਈ ਤਾਂ ਪਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਾਗਾ ਪਿਆ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਸਰਦੇ-ਪੁੱਜਦੇ ਘਰ ਜਨਮਿਆ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਤਕੜੇ ਨਰੋਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਅੱਖੰਡ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਟੈਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ। ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚਲਾ ਇਹ ਅੱਖੰਡਪਣਾ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਦਮ ਤੱਕ ਰਿਹਾ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜਣ ਸਾਰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸੱਚ ਉੱਤੇ ਅੜਨ ਵਾਲਾ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਸੁਭਾਅ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਸਕੋ ਤੋਂ ਪਰਤਣ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਹ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖੋਂ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸਣ

ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੇ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਮੁਦਗਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੀ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਖੇਤ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਸੀਰੀ ਇਕਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਵਾਣੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਰੋਟੀ ਸੀਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੱਖਣ-ਘਿਉ ਲਾ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਇਹ ਭੇਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਸੀਰੀ ਬੜੀ ਵਿੱਥ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ। ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰ ਕੌਰ ਵੀ ਇਸ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ 'ਫੰਡ ਫੁਕਣ' ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਸਾਰਾ ਭੋਜਨ ਅੱਧ-ਅੱਧ ਕਰਕੇ ਖਾਂਦਾ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਪਰਪੱਕਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਅਸੂਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਸਹੁਲਤ ਵਾਸਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੋੜੀ ਲੈ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਪੈਦਲ ਪਿੰਡ ਆਏ ਤਾਂ ਪਰਵਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੋੜੀ ਉੱਤੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘੋੜੀ ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, 'ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਝੁੰਗੀ-ਝੱਪੜੀ ਨਾ ਰਹੁਗੀ।' ਪਰ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ, ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਸੀ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗਦਰੀਆਂ ਦੇ

ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਾਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, 'ਇਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹੀ ਚੰਗੇ ਸਨ।' ਆਪਣੀ ਇਸ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਚ ਆਈ ਨਾਹ-ਪੱਖੀ ਤਬਦੀਲੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖਾਵੀਂ ਲੱਗਦੀ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, 'ਜੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗਾ-ਹਾ ਕਰੀ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਆਹ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਜਦ ਉਸ ਦੇ ਹੱਡ ਉੱਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਠਾਣੀ ਮਾਰਨ ਕਾਰਨ ਹੱਡ ਤਪ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਕਦੇ ਕਦੇ ਦਾ, 'ਜਿਵੇਂ ਦਾਇਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਵਿਚੋਂ ਬਚਿਆ ਘੁੱਚੌਡੇਵਾ ਛਿੱਤਰ ਨਾਲ ਕੁੱਟ ਕੇ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੇ, ਇਉਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਮੱਤ ਆਉ, ਜਦ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮੱਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਝੰਗਾ-ਚੁੰਨੀ ਤੱਕ ਲੁਠਾ ਲਏ।' ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਿਆਣਪਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਸੋਧ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਵਾਸਤੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਗੱਲ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ 1947 ਤੱਕ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਉ-ਜਿਉ ਵੇਟਾਂ ਪੈਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਲੋਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅੰਝੋ-ਅੰਝੀ ਝੱਝਣ ਲੱਗੀ। ਦੁਦਰਾਸੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਆਸੀ ਚੱਖੇਟੇ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਵੱਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕੌਮੀ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੋਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਵਾਂਗ ਬਾਬਾ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਸਮਾਪਤ)

ਬਾਲ ਕੋਨਾ

ਬਾਪੂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ

ਹਾਲੇ ਰੂਪਾ ਚੌਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪੂ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਬਾਪੂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮਾਂ ਨੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਇਹ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਪੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਾਅ ਅੱਗੇ ਡਾ. ਸ਼ਬਦ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਾਲਕ ਦੇ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਬਾਪੂ ਨੇ ਲੰਬਾ ਸਾਹ ਭਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਭਗਵਾਨ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਚਾਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵੀ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ ਕਰੇ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਅੱਗੇ ਵੀ ਡਾ. ਸ਼ਬਦ ਲੱਗੇ। ਮੇਰੀ ਬੇਬੇ ਨੇ ਲੰਬਾ ਸਾਹ ਛੱਡਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਨ ਕਿੱਥੇ। ਛੋਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰੂਪਾ ਨੂੰ ਸਮਝ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਬਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਘਰ ਕਰ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ। ਸਮਾਂ ਲੰਘਦਾ ਗਿਆ, ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਈਆਂ, ਪਰ ਰੂਪਾ ਨੇ ਹਾਰ ਨਾ ਮੰਨੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪੂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਨ। ਰੂਪਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ, ਘਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਹਿਮਤ ਨਾ ਹਾਰੀ। ਆਖਿਰ ਉਹ ਦਿਨ ਵੀ ਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਰੂਪਾ ਨੂੰ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਬਰ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਗਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮਾਂ ਲੰਘਦਾ ਗਿਆ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਾ ਪਾਇਆ, ਰੂਪਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਝੋਰਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਸੀ। ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਦਾ

ਜਮਾਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਝੁਮ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਨ ਨਾ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਹਰ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਉਸ ਡਿਗਰੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਸ ਦਾ ਕੀ? ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਕਈ ਪਾਪੜ ਵੇਲਣੇ ਪਏ, ਕਈ ਪਰਵਾਰਕ ਮੁਸ਼ੀਬਤਾਂ ਸਹਿਣੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ-ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੀ ਉਹ ਟੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਾ ਪਾਇਆ, ਕੋਈ ਬਣਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਸ਼ਬਦ ਨਾਂਅ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਰੂਪਾ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਜਿਹਾ ਨੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਰੁਤਬਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੀ.ਐੱਚ. ਡੀ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਰੂਪਾ ਜਦੋਂ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਏ ਸਕਾਲਰ ਬੈਠੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿਆਨ ਕੀਤੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੇਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਇਕ 'ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸੁਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਮਝਦੀ ਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡਾ ਬਣਦਾ ਰੁਤਬਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਰੂਪਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਸ ਬੱਝ ਗਈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ-ਦਰਬਾਰੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਬਣਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ।

— ਡਾ. ਸੁਨੀਤਾ ਕੌਸ਼ਲ

ਚੰਦਰਯਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ

ਗਿਤਿਨ ਬਝਪੱਗਾ, ਚੌਥੀ, ਮਾਊਂਟ ਕਾਰਮਲ ਸਕੂਲ, ਗੜ੍ਹਸ਼ੇਕਰ

ਇਮਾਨ, ਦਸਵੀਂ, ਜਵਾਹਰ ਨਵੰਦਿਆ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਫਲਾਹੀ, ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ

ਪਿਆਰੇ ਬਚਿੱਦ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੰਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਆਦਿ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੀਏ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੰਦਰਮਾ ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ

ਸਵਾਲ 1. ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਸੀ? ਉੱਤਰ 615 ਕਰੋੜ

ਸਵਾਲ 2. ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਮਿਸ਼ਨ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ? ਉੱਤਰ 14 ਜੁਲਾਈ 2023

ਸਵਾਲ 3. ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੌਣ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਸੀ ਰਿਤੁ ਕਰਿਯਾਲ

ਸਵਾਲ 4. ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦਾ ਕੁੱਲ ਵਜ਼ਨ ਕਿੰਨਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ 3,900 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ

ਸਵਾਲ 5. ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ- ਉੱਤਰ ਚੰਦਰਮਾ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੇ ਰੋਵਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਨਰਮ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬਣਾਵਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਆਦਿ।

ਸਵਾਲ 6. ਚੰਦਰਯਾਨ 3 ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰੋਵਰ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਗਿਆ

ਸਵਾਲ 7. ਚੰਦਰਮਾ 'ਤੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਨੂੰ